Üldiselt on õpilased iga lapse peale tuleva põrandapinna poolest rahuldavamas seisukorras kui õhurohkuse poolest. Vähemalt 23,4% õpilasist kannatab õhupuuduse all. Viimane pahe on seda suurem, et ventilatsioon sünnib 14 alg- ja 7 keskkoolis ainuüksi akende kaudu; ainult 6 alg- ja 5 keskkooli klassid omavad ka muid õhuavausi; elekterventilatsioon on ainult V algkooli uues majas ja mõne keskkooli saalis. Järjelikult võib mõnesugusest õhuavausest tunni vältel juttu olla umbes 1/3-l kõigist koolest, kuid ka neis ei kasutata enamasti seda võimalust, või need ventilatsiooniavaused pole korras ja seisavad alati suletuna.

Kunstlik valgustus on dr. Männik-Mahlstein'i andmeil kahes keskkoolis rahuldav ja ühes algkoolis puudulik. Valgustus on nõrk ja ebaühtlane eriti neis klasses, kus ühe suure klassi peale on olemas 2 lampi, peaks olema aga vähemalt 4. Üldiselt pole kunstlik valgustus mitte halb. Valguse allikaks on elekter peale 1 algkooli, kus selleks gaas tarvitusel, mis niivõrt õhku rikub, et seal isegi lilled ei kasva.

Kui jätta puudutamata kabinettide ja spetsiaalruumide küsimus, on järgmiseks valusamaks kohaks võimlemisruumid. Spetsiaalne võimlemisruum on ainult 2 koolil: V algkoolil ja Treffneri gümnaasiumil, kuna I algkool kasutab seks otstarbeks jalutamissaali, mille tõttu see jalutamiseks täiesti on suletud. Ainult neis kolmes koolis (1840 õpil.) võib juttu olla tervisele kasulikust võimlemisest. 4 era-keskkooli kasutavad võimlemiseks Laial uulil asuvat võimlat. Täitsa puudub võimlemis- *resp.* jalutusruum veel XVI algkoolil 71 õpil., mille tõttu võimlemist seal üldse ei ole. Samasuguses seisukorras on Grassi keskkool. XI algkoolis (138 õpil.) tõstetakse võimlemise ajaks klassist pingid välja. Ülejäänud 21 koolil on võimlemis- ja jalutusruum ühine. Kohati tuulutatakse seda 5 minuti kestel enne võimlemistunni algust, kohati ka mitte. Põrandapinda tuleks neis jalutus- *resp.* võimlemisruumes ühele õpilasele 0,2—0,4 m^2 10 koolis, 0,4—0,5 m^2 2 koolis, 0,5—1,0 m^2 8 koolis ja üle 1 m^2 1 koolis. Spetsiaalse võimlemissaaliga mainitud kooles tuleb jalutusruumi põrandat ühele õpilasele 0,4—0,8 m^2. Jalutus- *resp.* võimlemisruumi suuruse järele jagunevad 26 säärase ruumiga kooli järgmiselt: alla 50 m^2 — 2 kooli, 50—75 m^2 — 4 kooli, 75—100 m^2 — 3 kooli, 100—125 m^2 — 3 kooli, 125—150 m^2 — 5 kooli, 150—200 m^2 — 6 kooli ja üle 200 m^2 — 3 kooli. Kolmel alg- ja kahel keskkoolil puuduvad jalutusruumid täielikult, pole ka koridore olemas. 7 kesk- ja ja 2 algkoolis esinevad koridorid tähtsa lisana jalutusruumile, andes 0,8 m^3 õhku ühe õpilase kohta, teistes alg- ja keskkooles annab see vaevalt 0,1 kuni 0,3 m^3 lisa.

Ruumide üldise kitsikuse tõttu peab osa õpilasi peale lõunat koolis käima, s. o. kool töötab kahe vahetusega. 16 algkoolist (4193 õpilasega) töötas detsembris 1924. a. kahe vahetusega veel 10 kooli. Uue koolimaja avamisega (kuhu asusid ühinenud V ja VII ning pealelõunased klassid IX algkoolist) langes kahe vahetusega töötavate koolide arv 7-ni 2505 õpilasega; neist käib peale lõunat koolis 642 õpil. ehk 15,2% linna algkoolide õpilaste üldarvust. Peale selle töötavad kahe vahetusega kaks era-algkooli 313 õpil. ja kaks era-keskkooli 1037 õpilasega. Mainitud era-algkooles on õppus peale lõunat 140 ja era-keskkooles 268 õpilasel. Kui arvesse võtmata jätta puu- ja rauatöö-, tööstuseõpilaste, õhtualgkool ja õhtugümnaasium, siis on 8309 alg- ja keskkooli õpilasest õppus peale lõunat 12,6%-dil 11 mitmesugusest koolist.

Tartu, lk. 570